

Planeringsförutsättningar 2021-2023

Inledning

Tekniska nämndens uppdrag är att långsiktigt förvalta, vårda och utveckla kommunens tillgångar i form av mark och infrastruktur inom områdena hamn, gata och trafik, park och natur. Flera av anläggningarna är i ett skick som medför högre underhållskostnader och en långsiktig upprustning inom flera områden pågår över tid. De senaste åren har kapitalkostnadernas andel av budgetutrymmet vuxit men delvis kunnat uppvägas av tillfälligt ökade intäkter från upplåtelse av allmän platsmark för byggetableringar.

För budgetåret 2021 minskar dock dessa intäkter väsentligt samtidigt som kapitalkostnaderna ökar ytterligare vilket tillsammans med övriga kostnadsökningar ger en effekt om ca 13 mnkr som saknas jämfört med nämndens budget 2020.

Då driftutrymmet minskat de senaste åren och flera besparingar och nedskärningar redan är gjorda bedömer tekniska kontoret att det blir mycket svårt att genomföra de besparingar som krävs för att nå budgeten i planeringsförutsättningarna utan att det blir en betydande påverkan på anläggningarnas status och skötsel. Förutom att det bedöms ge ökade kostnader på det långsiktiga underhållet kommer det med stor sannolikhet få en stor negativ påverkan på nämndens mål gällande nöjda medborgare.

Ekonomi

Tekniska nämndens budget i planeringsförutsättningarna för 2021 uppgår till 89,3 mnkr (netto). Nämndens budget ökar med 0,9 mnkr jämfört med budget 2020.

Den totala förändringen för 2021 är 12,9 mnkr jämfört med budget 2020. Den största kostnadsökningensposten är kapitalkostnaderna som ökar från 31,8 mnkr 2020 till 35,8 mnkr 2021. Det är en ökning om 4 mnkr. Kapitalkostnaderna utgör över 40 % av budgeten 2021.

Den största förändringen är dock minskade intäkter om 7 mnkr jämfört med 2020. Det beror främst på minskade hyresintäkter för markupplåtelse av arbetsplatsområde då byggandet av Condor i Mörby Centrum färdigställs.

Nämnd (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Nettokostnader	-87,0	-88,4	-89,3	-90,2	-91,1
Förändring i mnkr		-1,4	-0,9	-0,9	-0,9
Förändring i %		2%	1%	1%	1%

Nedanstående tabell visar nettokostnaden per verksamhet för tekniska nämnden.

Nettokostnad per verksamhet	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Administration och teknisk nämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gator och trafik	-64,2	-62,5	-63,1	-63,8	-64,4
Park	-18,1	-19,9	-20,0	-20,3	-20,5
Hamn	-3,3	-4,6	-4,6	-4,7	-4,7
Energi och klimat	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,5
Nettokostnader	87,0	88,4	-89,3	-90,2	-91,1

Tekniska kontoret bedömer att kostnaderna för tekniska nämnden förutsatt oförändrad verksamhet blir följande. Kostnaden för **administrationen** vid tekniska kontoret ligger på 0. Skälet till detta är att dessa kostnader fördelas på alla verksamheter inom tekniska kontoret. När det gäller **Gator och trafik** sker en förändring om 11,6 mnkr jämfört med budget 2020. Detta beror till största del på att gator och trafiks intäkter minskar med 7 mnkr under 2021. Det förklaras av att olika avgifter för etableringsytor och liknande samt parkeringsintäkter blir lägre totalt. Dessutom ökar vissa driftskostnader inom gata och trafik om uppskattningsvis 4,6 mnkr. Den enskilt största kostnadsökningen beror på ökade kapitalkostnader. **Park- och Naturvårdskostnader** för 2021 bedöms uppgå till 21,2 mnkr. Det är en ökning mot budget 2020 på 1,3 mnkr. Det beror till största delen på att kapitalkostnaderna ökar för Park- och Naturvård med 1,2 mnkr jämfört med budget 2020. **Hamnförvaltningen** har under 2021 kostnader på 4,6 mnkr och **energi och klimat** på 1,4 mnkr, vilket i båda fall är oförändrat mot budget 2020.

Totalt sett blir kostnaderna för tekniska nämnden 2021 101,6 mnkr.

Investeringar

Nedanstående tabell beskriver investeringarna för tekniska nämnden

Pågående projekt	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Upparbetat 2019-12-31	Beräknad totalutgift
Portvägen	-20	-10			-47
Gethagsvägen	-2,5	-0,6			-7,8
Summa pågående projekt	-22,5	-10,6	0	0	-54,8
Planerade projekt	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023		Beräknad totalutgift
Belysning	-10	-10	-10		-30
Beläggning	-14	-12	-8		-34
Gata och trafik	-25	-22	-18		-65
Hamn	-5	-2	-2		-9
Park och naturvård	-7,5	-7,5	-7,5		-22,5
Dagvattendamm Samsö*					0
Summa planerade projekt	-61,5	-53,5	-45,5	0	-160,5
Summa investeringar	-84	-64,1	-45,5	0	-215,3

*Dagvattendamm Samsö: En utvärdering av inkomna anbud för Dagvattendamm Samsö pågår och beräknas vara klar senast maj 2020. I 2020 års budget finns 5 mnkr avsatta för detta projekt.

Inom **belysning** har kommunen fortsatt ett stort investeringsbehov och en plan tas fram årligen. Belysningsstolpar är uttjänta och kablarna som försörjer kommunens armaturer med el är gamla, därför behövs investeringar göras för att inte kommunen ska drabbas av akuta åtgärdsbehov.

Varje år tas ett **beläggningsprogram** fram som baseras på utredning och okulär besiktning. Därefter fastställs vilka gator som behöver beläggas för att över tid kunna upprätthålla den standard som kommunen har idag.

Inom **investering hamn** kommer två bryggor att anläggas i Skogsvik Hamn och diverse nyinvesteringar inom våra hamnanläggningar vara nödvändiga, såsom nya bryggdelar, fundament och törnstocker.

Inom **gata och trafik** är det flera investeringsposter som ingår. Bullerskyddsskärmarna utmed Enebybergsvägen behöver rustas. En förstudie är framtagen som beskriver investeringsbehovet, vilken ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Varje år tas ett Trafikinvesteringsprogram fram och beslutas i Tekniska nämnden. Detta för att bygga bort platser som inte är trafiksäkra och göra förbättringar i vår trafikmiljö. Inom programmet görs en inventering för säkra skolvägar och projekteringsarbete för cykelbanan längs Näsbyvägen.

Kommunen har också en del felande länkar inom våra cykelstråk som kan byggas bort och där förbättringar kan göras för att få en trygg miljö.

Inom **park och naturvård** fortsätter en försiktig upprustning av naturområden, lekplatser och parker.

Risker

En direkt påverkan för tekniska nämndens budget är att intäkterna nu bedöms minska med 7 mnkr under 2021 jämfört med 2020. Det motsvarar 35 procent av de budgeterade intäkterna 2020. Största delen av dessa minskade intäkter avser avgifter för inhägnad etableringsyta som inte erhålls från början av 2021. Intäkten för detta var 6 mnkr 2020. Dessutom är det viktigt att framhålla att utöver detta finns det en risk för att intäkterna minskar för p-avgifterna om den minskade efterfrågan av parkeringsplatser i kommunen i samband med covid-19 håller i sig.

Budget för 2020 innehåller inte utrymme för drift och skötsel av broar. Medel skulle behöva tillföras för detta för att inte framtida underhållsbehov ska påverkas negativt.

En risk för tekniska nämnden är klimat- och väderlekspåverkan. Omfattande snö, halka, regn eller storm får direkt påverkan på nämndens resultat. Blir det kraftiga och många snöfall behövs snöröjningen öka och det medför ökade driftskostnader för tekniska nämnden. Budgeten för snöröjningen förutsätter nu att det blir en så kallad grön vinter 2021. Problemet är att det flera år bakåt i tiden har räknats med gröna vintrar men det har kommit mer snö än beräknat.

En återhållsam investeringsbudget inom beläggning medför långsiktigt en sämre standard på vägar med spårbildning och sprickbildning som följd.

Tekniska kontoret är en ren beställarorganisation och arbetar för både fastighetsnämnden och tekniska nämnden och hanterar fyra verksamheter med egna budgetar. Personalomsättningen är hög och utöver det minskade antalet tjänster på förvaltningen med ca 9 procent under 2019. För den avdelning som främst hanterar tekniska nämndens skattefinansierade budget har antalet tjänster minskat från 11 till 9. Detta innebär en större arbetsbörda på befintlig personal och effekterna av det kan också påverka möjligheterna att genomföra projekt, utredningar och hantera frågor inom den tidsram som förväntas. Detta kan innebära att projekt inte hinner startas upp och genomföras. Det kan också innebära att alla synpunkter och information via felanmälan som kommer in inte besvaras i önskvärd takt. Det påverkar även arbetsmiljön på kontoret.

Under våren 2020 slutförs upphandlingar inom framförallt belysningsområdet och tilldelningsbeslut fattas under sommaren 2020. Beroende på osäkerhet kring kommande anbud finns det risk för att kostnader ökar mot befintligt avtal och budgeterade kostnader.

Befintliga avtals indexuppräknig 2021 är svårbedömd och det är svårt att bedöma prisökningar 2021 beroende på Covid-19 påverkan på världsekonomin.

Större akuta åtgärder på nämndens anläggningar som inte kan förutses i det planerade underhållet kan innebära kostnader som ej finns avsatta i budget.

Effektivisering

Budgetåret 2021 innehåller flera förändringar jämfört med 2020 som får mycket stor effekt. Sammantaget så medför de minskade intäkterna och de ökade kostnaderna en negativ förändring om 12,9 mnkr jämfört med budget 2020. I ramen för planeringsförutsättningarna ges en ökning om 0,9 mnkr. Det innebär en förändring som totalt uppgår till 12 mnkr. Av dessa utgör kapitalkostnadsökningen 4 mnkr. Då förutsättningarna som givits i samband med planeringsförutsättningarna är att kompensation för ökade kapitalkostnader kan komma att ges har kontoret i detta skede valt att fokusera på övriga förändringar och dess påverkan. Bedömningen att Tekniska nämnden behöver genomföra besparingar om 8 mnkr med hänsyn till förlorade intäkter och ökade kostnader som inte täcks av den ökade ramen.

En stor utmaning är att en stor del av tekniska nämndens kostnader är relativt svåra att påverka. Det gäller kapitalkostnader, kostnader för kommunens administration som fördelas ut på nämnderna, fasta kostnader för tex gatuskötsel samt personalkostnader. Sätts dessa kostnader i relation till anslaget och intäkterna för tekniska nämnden utgör dessa 76 procent av totalen. Det mer påverkingsbara rörliga utrymmet uppgår till ca 25 mnkr och det är främst i det utrymmet som de 8 mnkr som saknas måste tas ifrån om budgeten som givits i planeringsförutsättningarna ska hållas.

Då driftutrymmet minskat de senaste åren och flera besparingar och nedskärningar redan är gjorda bedömer kontoret att det blir mycket svårt att genomföra de besparingar som krävs för att nå budgeten i planeringsförutsättningarna utan att det blir en betydande påverkan på anläggningarnas status och skötsel.

En analys har dock genomförts och besparingarna föreslås bli följande:

Besparingsområde	Budget 2020 (mnkr)	Budget 2021 (mnkr)	Besparing (mnkr)	Besparing (%)
Belysning	-2,3	-0,9	-1,4	61 %
Beläggningsunderhåll	-3,7	-2,1	-1,6	43 %
Övrigt underhåll gata	-7,6	-4,6	-3,0	38 %
Övrig tillsyn och skötsel park	-2,8	-1,4	-1,4	50 %
Tillsyn och skötsel hamn	-1,5	-0,9	-0,6	40 %
Totalt	-17,9		-8,0	45 %

Riskerna med ovanstående besparingar är flera:

- **Belysning.** Minskningen i belysningsunderhåll medför att budgeten inte kommer att vara tillräcklig för att byta trasiga armaturer och åtgärda akuta kabelbrott. Det medför att vägarna i kommunen inte kommer att upplevas lika upplysta och fler synpunkter kommer att komma in från medborgarna. Dessutom kan det inte kännas lika tryggt att vistas ute under höst och vinter.
- **Beläggningsunderhåll.** Besparingar i beläggningsunderhåll medför att standarden på vägarna där kommunen är väghållare försämras till exempel genom spårbildning, sprickor och andra ojämnheter. Riskerna med detta är att trafiksäkerheten försämras. Dessutom kommer detta även att påverka gång- och cykelbanornas standard.
- **Övrigt underhåll gata.** Besparingar inom underhåll gata medför att det finns flera underhållsåtgärder som inte kommer att utföras 2021 vilket kommer att synas i kommunens offentliga miljö. Underhållsåtgärder kan vara t.ex. utbyte av skyltar, kantstenar osv
- **Övrig tillsyn och skötsel park.** Effekterna av att minska budgeten för övrig tillsyn och skötsel av parker är att t.ex. städningen av kommunens parker och skogsområden behöver minskas. Reparationer av möbler, grusgångar, hårdgjorda ytor i parker samt tömningsintervall av papperskorgar mm minskas med 50 procent från 2020 till 2021. Detta kommer att bli tydligt i kommunens offentliga miljöer. Det finns även risk för att tekniska nämnden inte kan utföra de trygghetskapande åtgärder som trygghetsrådet efterfrågar som t.ex. åtgärder på buskage samt förbättrad belysning.
- **Tillsyn och skötsel hamn.** Riskerna med att minska budgeten 2021 för tillsyn och skötsel inom hamn är att underhållet av kommunens kajer minskas, vilket medför att skicket av dessa försämras.

Sammantaget ser tekniska kontoret att effekterna av besparingarna kommer att få stor påverkan på kommunens yttre miljö och också påverka framtida underhållskostnader negativt. Utöver det bedöms det få stora negativa konsekvenser för nämndens måluppfyllelse gällande bland annat nöjda medborgare.